



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Gasparis Lechneri E Societate Iesv Theologi. Sodalis Parthenivs. Siue Libri Tres Qvibvs Mores Sodalivm Exemplis Informantvr

Lechner, Kaspar

Dilingæ, 1628

II. Sodalitia varia excitantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51916](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51916)

inde piorum hominum Sodalitates
excreuerint videamus.

CAPVT II.

DE VARIETATE

& multitudinis Sodalitiorum.

I.

AB hac deinde stirpe innumeri
surculi pullularunt; instituta-
que sunt Congregationes Clerico-
rum, Religiosorum, Nobilium, Stu-
diosorum, Ciuium, Opificum, Iuue-
num, Adolescentum: alia Assumpta,
Cōcepta, Natæ Virginis titulo, quæ-
dam Angelica, alia Angelorum, ali-
qua Apostolorum, nonnulla S. Spi-
ritus, alia Venerabilis Sacramenti
nomine insignes, alia alijs Tutelis
nuncupata prodierunt. Indulset
eniam Sixtus V. vt memorauimus, in Bul-
la, qua potestatem erigendi congrega-
tiones à Gregorio XII. factam extēdit
vt Patres Societatis possint Romano
Primario Sodalitio aggregare alias
Con-

*Ab hinc
propè in-
numera
alia crea-
scuntur.*

*Ratio
tam di-
uersa.*

Congregationes tam sub eodem Beate Maria Annunciata, quam alio quouis titulo & invocatione.

II. Neque verò cuiquam mirum videri debet, quare tanta sit varietas atque in titulis & personarum discrimine Congregationum differentia, ut sub alio nomine Nobiles, sub alio plebei conueniant, alicubi seorsim Sacerdotes, seorsim ciues, seorsim adolescentes, seorsim maturioris ætatis sodales cætus suos agitent: graues enim illius discriminis causæ afferri possunt. Nam cum omnium quidem huiuscemodi Sodalitatum finis sit, Christianæ pietatis incrementum; in specie tamen aliquæ præterea alios certos sibi terminos præfixerunt, ut mox referam: hinc quò via commodiore eo, quò volebant, deducerentur, variatione quadam legum atque alijs Institutis distingui debuerunt; ne alioqui officiorum confusio, diuersique non nihil fines animos pariter fructumque distraherent. Modus quoque ipse regendi & sacra præcepta

tra-

tradendi, separationem quandam requirebat! neq, enim omnibus eadem conueniunt; & diuersæ ætates diuersum animi cultum exigunt. Ob eam rem in plerisque locis id Sodalitium, quod è literarum studiosis cõflatum est in Maiorum atque Minorum cœtus dispertiri placuit. Eadem ex causa Tirocinia alicubi fundata reperio, vt tenera ætas disciplinæ sublimioris insolita, primis rudimentis imbuta, paulatim solidiori virtuti insuesceret. Alibi Sodales communibus exercitijs minimè contenti, separatim inter se strictiorem consuetudinem inierunt, quâ ad pia colloquia agitata conuenirent & alijs officijs Patronam sibi suam amplius demerentur, quos cœtus Colloquium appellant. Vniuersim quia ad impellendos in vtramque partem animos maximum momentum adfert, pares ætate, genere, vitæ statu, tum eodem studiorum aut munerum cõmercio congregari, maioremque ea similitudo voluptatem parit; idcirco in-

est

3.

4.

tot diuersos coetus similibus inter se hominum, optimè genus omne Sodalium ita diuisum est, vt diuersa valde membra vno sub capite ab vno Spiritu vegetentur, ac cõcordissimã dissimilitudine vitam non dissimilem agitent.

*Multitudo Congregatio-
num.*

III. De multitudine verò Sodalitiorum quæ per orbem, quàm latissimè patet, sparsa sunt, possem multa commemorare. atque adeò in priore Editione Catalogum bene longum pertexueram eorum, quæ ab anno 1581. vsque ad annum 1612. instituta repereram publicis monumentis prodita, omnino supra quadringenta, neque tum tamen antiquiora vel recentiora attigeram; plurima quoque eius temporis siluatio inuolueram, quòd literæ diuersarum prouinciarum ad nos perlatae non fuissent. Nec dubito quin syllabus ille tot Sodalitatum plurimis lectu incundissimus fuerit, cum cognoscerent inde & Deum Deiparamque

Virgi-

Virginem à tot in diuersis terrarum
 plagis tam singulariter coli, & tot
 precum meritorumque communio-
 ne beatos se viderent. Et certè cupi-
 uissem illa voluptate lectorem non
 priuare, nisi me grauis illa ratio fle-
 xisset ad omittendum, quòd facile
 aduerterem, multorum me offensam
 incursum, si quam plurimis præ-
 teritis, nonnulla nominarem, cùm
 & potior mihi ratio suppetere non
 videretur, cur aliqua præ alijs pone-
 rem, & omnia nominandi copia non
 foret.

IV. Ex eo tamè de numero Con-
 gregationum promptè poterit qui-
 uis conijcere, si locorum, quæ Socie-
 tas I E S V colenda suscepit, multitu-
 dinem ante oculos sibi ponat. Nam
 quocunque pedem illa intulit, secuta
 est è vestigio vna aliqua Sodalitas.
 Imò quibus locis Tyrannorum cru-
 delitas Christianorum virtutè graui-
 bus tormentis exercet, & Societatis
 nostræ patres vel omnino proscribit,
 vel in obscurissimas latebras detrudit
 Soda-

*Cur syl-
 labus ca-
 rum non
 edatur.*

Sodalitates nihilominus nobilissimæ existunt. Ita quandam S. Ignatij nomine inter viros in ultimam Iaponiam, atque ibidem inter pueros Angelorum coaluisse reperio in illis literis, quæ fortissimorum Athletarum P. Caroli Spinolæ & Sociorum gloriosissimam pro Christi Religione defendenda inter lentos ignes initam pugnam victoriamque morte obtentam memorant. In quibus complures velut in umbra ad palum pugnare docti postmodum in arenam contra furorem omnem hostilem descendere ausi sunt, ut in iisdem literis, atque alijs de Iaponum triumphis editis historijs proditur.

V. Neque vnus locus à Nostris coli cæptus vna tantum aliqua contentus est areola. In plerisque binæ, ternæ, quaternæ euirescunt. Nostra hæc Dilinga non magna vrbs, quaternam tamen Sodalitia patrum Societatis labore curat: tria vetera Studioforum atque religiosorum, & quartum venerabilis Sacramenti & sancti

Ber-

Bernardini, quo Viri Primarij Aulici
 ciuesq; continentur, non ante mul-
 tos adeò annos excolendum accepit.
 Anno 1611. numerantur in Infula
 Chio à quatuor Sacerdotibus quin-
 que Congregationes curatae. Baxæ
 in Bætica 1609. à totidem patribus
 septem administratas reperio. Sola
 Neapolis à P. Spinello censere quin-
 decim perhibetur. Iam de 798. do-
 micilijs, quæ año 1626. habebat So-
 cietas, ac de innumeris Excursionibus
 quiuis facile cõiecerit, quantum
 numerum Sodalitiorum passim stan-
 tium par sit æstimare. Quid quæri-
 mus? Vnus P. Gregorius Cisnerus,
 qui anno 1611. in Collegio Cuzchẽ-
 si è viuis abiit, trecenta sub Nomine
 IESV constituisse Sodalitia memora-
 tur. Vt propemodum operæ pretium
 fuisse arbitrer, ad nostram notitiam
 pauca adeò peruenisse, ne pro libro
 Catalogum edere cogeremur.

Cæterum Sodalit noster Parthe-
 nius, quem optimis exemplis institu-
 endum suscepimus, cum inter tot

B

So.

CIC.
100. XVZ.*Multitudo Cõgregatio-
num.*

*Inter tot
bonos
turpe est
in Sitis-
mis hære-
re.*

Socios se repererit, & è comuni fructu inde ad se deriuato voluptatem capiet, & sedulo pro se faciet, ne ipse sit asymbolus: nec eo contentus, quod inter bonos nomen professus sit suum, conabitur quoque aliena tam pulchra facinora imitando sua facere: sed iam ad alia transeamus.

CAPVT III.

QVIBVS LEGIBVS

vtantur Sodales.

I.

*Lex est
anima
Republ.*

OMnis Respublica suo quodam Corpore atque animo constat. Multitudo illi mortalium pro corpore; bonæ leges in vicem animæ sunt. Ac quemadmodum membra sensim putrescere atque à se inuicem resolui incipiunt, quando anima abiit: ita multitudo cohærere diu nequit, si legum expers sit. Vnde sapienter Sodalitiorum Moderatores legibus